

Ο ΚΛΗΡΟΣ ΣΤΟΝ ΙΕΡΟ ΑΓΩΝΑ

ΟΙ ΗΡΩΪΚΟΙ ΠΑΠΑΔΕΣ

Ο παπᾶ Μπουγάτσας στὸ πελοπονημένο Μεσολόγγι. Ο πατέρ Ἀγλύκαντες. Ο Παπαρσένης στὰ Δερβενάκια. Ο Νικητάρης καὶ τὸ κεφάλι τοῦ παπᾶ. Ο Παρνούτιος στὸ Παλαμῆδι. Ο πατέρ Ἀνθίμος δείχνει πού βρίσκεται ὁ Παράδεισος. Ἐνας παπᾶς χειρουργεῖ. Τὸ ράσο τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 21. Μὲ τῆς ἁγίες εἰκόνες στὰ χέρια, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΕΙΖΕ νὰ στηθῆ ἕνα μαρμαρίνιο Ἴηρόν, ξεχωριστὸ γιὰ τοὺς τρεῖς ἱερεῖς τοῦ Ἀγώνος, γιὰ τοὺς παπάδες τοῦ 21, ποὺ με ἀλόγητη πίστι στὴν ἅλη καρδιά τους, πέρασαν μὲ τὸ Δυσκοπότερο καὶ τὸ σταθὶ μέσα ἀπὸ τῆς φωτιῆς τῆς ἐφτάχρονης Ἐπανάστασης. Θὰ διηγηθοῦμε μερικὰ ἐπιρροα ἀνεκδοτά τους.

Στὴν Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη σώζεται χειρόγραφη ἡ πολυτίμη Ἱστορία τοῦ Μεσολογγίου, γραμμένη ἀπὸ τὸν ἀγωνιστὴ Ν. Δ. Μακρῆ. Λοιπὸν, νὰ μὰ σχετικὴ σελίδα:

«Ὅταν ἐπισκέφθη ὁ Βασιλεὺς Ὁθων κατὰ πρότον τὸ Μεσολόγγιον, κατὰ τὸ 1837, καὶ παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ ὁ Παπα-Παναγιωτῆς Μπουγάτσας, εἶνε νὰ παρενρίσκειται ἐκὶ καὶ ὁ στρατηγὸς Δ. Μακρῆς, παρὰ τοῦ ὁποῖου ὁ Ὁθων ἐξήτησε πληροφορίας περὶ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ, ὁ δὲ Μακρῆς ἀπήντησε ὡς ἑξῆς:

«Μεγαλειότατε, τὸν παπᾶ πῶτον δικαίον εἶνε νὰ τὸν προσκυνῶμε ὡς ἅγιο γιὰ τῆς μεγάλους τὸν δούλεμας στὴν Πατριὰ καὶ στὸν κόσμον.

«Καὶ ὁποῖα εἶναι ἀνταί, καπετὰν Μακρῆ; ῥώτησε ὁ Ὁθων μὲ τὸν ἀρχαιοπερὴ τρόπο του.

«Ἄκουσε, Μεγαλειότατε! Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ ἀποκλεισμοῦ στὸ Μεσολόγγι, ὁ παπᾶς ἀντὶς, ἡ μὴν δούλειά ποῦ ἔκανε, ἦτανε καθὼς ἐπιάνετο τὸ τὸν ῥόκνι — καὶ ἦταν ἀπὸ καθημερινὸ — εἶνε μέρα ἦτανε, εἶτε νύχτα, ἔτρεχε στὴν ἐκκλησιά, ἔπαιρνε τὸ δυσκοπότερο στὰ χέρια του καὶ ξεσκονοφότος, μὲ τὰ φανάρια του, ἐπήγαινε ἀπὸ τάμπια με τὰμπια καὶ μεταλάβαινε τοὺς βαριά πληγωμένους καὶ τοὺς παρηγοροῦσε μὲ καλά λόγια καὶ ἐγκαρδιῶνε τοὺς ἄλλους νὰ πολεμοῦν μὲ ὄρεξι καὶ μὲ ψυχῆ, γιὰ νὰ ἔχουν τὴ βοήθειά τοῦ Θεοῦ. Σὺν ὁμοῖζομαι στὴν πίστι μου, Μεγαλειότατε, ὅτι δὲν πέρασε ἡμέρα, εἶτε νύχτα, νὰ μὴν τὸν ἰδῶ στὴν τάμπια μου, ἀπάνω στὸ τσοφτεκι, καθὼς καὶ νὰ φέρη γυὰ ὄλες τίς ἄλλες τάμπιας, καὶ μέσα στὴ χώρα ἀπὸ σπίτι εἰς σπίτι. Καὶ σὺν γυροῦσθαι τῆς Ἐξέδου ἦτανε μαζί μας καὶ βόλι ἡ μπαλά δὲν τὸν πείραξε. Τότε δὲν εἶνε ἅγιος ὁ παπᾶς αὐτός;»

Ὁ Ἀθανάσιος Διάκος, ἕνας ἀπὸ τοὺς πῶ ἡρωϊκοὺς κληρικοὺς τοῦ 21.

Στὴ «Μεσολογγιάδα» τοῦ (Ἐπιστ. Ἱστορικών, Ἐν Ἀθήναις, 1876) ὁ ποιητῆς Ἄντωνιάδης ἀναφέρει καὶ ἄλλων ἡρώων παπᾶ τοῦ Μεσολογγίου. Τῆς ὁμοῖζομαι τὸ περιφρονῶν τὸν θάνατον τοσοῦτον, ὥστε νὰ τρέχη πανταχοῦ μὲ κόμην γυμνομένην, ζωὴν εἰς τοὺς ἐκπνέοντας ἐπιθυμῶν νὰ δώσῃ.... Ὁ ἱερεὺς Ἀγλύκαντες παρηγοροῦς προβαίνει τὸ ἅγιον ποτήριον κομίζων εἰς τὰς χεῖρας. Ματαίως πτόματα σὺχνα τὸ βῆμα του κολλῶν, πλῆσιον τοῦ δὲ εἰγγυατὰ ἀδιαιλείτως βόμβαί, καὶ τέφρα μαθὲν τὴν ἐσθθὴν τοῦ ἀρχηγίου κόμην, τὸ αἶμα δὲ κί' ὁ βόμβος τὴν ἱερὰν στολήν του, ὁπῶταν πῆσιον εἰς πηλὸν καρφία πνευμαίνα, πηλὸν, ὃν ἐσχημάτιζε τὸ αἶμα τῶν Ἑλλήνων...»

Κατὰ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1822, ὁ Δράμαλης μὲ τὸ ἀσέβηρον πέρασαν τὰ Δερβενάκια καὶ ἐστρατοπεδῶσαν στὸν Κορινθιακὸ κόμιο. Ἐξαφνα, ὁ Ὀθωμανὸς στρατηλάτης σκέφτηκε ὅτι στὸ Ναυπλίο εἶχε ἀφῆσει καὶ ἄλλο στρατό, ὁ ὁποῖος θὰ ἔμεινε ἐκτεθειμένους εἰς ἐπιθεσεις τῶν Ἑλλήνων. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ γυρῆ πίσω, γιὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς στρατιώτες ἐκείνους καὶ νὰ ἐφοδιάσῃ μὲ τρόφιμα τὸν Ὀθωμανικὸ πλῆσιον τοῦ Ναυπλίου.

Ἄλλ' οἱ ἐπαναστάτες κρατοῦσαν διὰ τὴ ἐπίκαιρα σημαία, τὸ πέρασμα τῆς Κορυφῆς, τοῦ Ἁγ. Σώστη καὶ ἄλλα. Σ' ἐνα ἀπ' αὐτὰ φύλαξαν ὁ Νικητάρης καὶ ὁ Κρανιδιώτης Παπαρσένης, ἕνας γυαντόσωμος παπᾶς, μὲ παλληκαριστὰ ψυχῆ. Τὸ ταμποῦρι ἦταν τοῦ Γενναίου Κολοκοτρώνη. Σὲ μὴν ὄρα, ποῦ τρώγανε τὸ ψωμοτόφι τοῦς, ἔτρεπε τρεχάτο ἕνα καραοῦλι:

— Καπετανεῖο, τοὺς εἶπε, Τοῦρκιο φανήκαν ἀπὸ τῆς Κόρφας τὸν κῆμπο!...

Ὁ Γενναῖος συμβούλωνε τότε τοὺς συνδαιτημένους του νὰ πάνε γυήγορα στὶς θέσεις τους, ἀλλ' ὁ Παπαρσένης ἀτάραχος ἀπάντησε: — Φέρτε νὰ ποῦμε, καὶ τοὺς Τοῦρκους αἰριο θὰ τοὺς πάρῃ ἡ κατόρα.

Ἐφαγαν, ἔπιαν μὲ τὴν ἡσυχία τους καὶ ὕστερα ξεκίνησαν νὰ πάνε στὰ δικά τους ταμποῦρια. Στὸ δρόμο, ὁ Παπαρσένης ἔλεγε τοῦ Νικητάρη:

— Αὐτοὶ θέλουν νὰ βοηθήσουν τοὺς Τοῦρκασιωλιώτες... Λοιπὸν, αἰριο τὸ κεφάλι μου θὰ μείνη ἐδῶ, μὰ οὔτε σπειρὶ ἀτάρι δὲν θὰ περῆσι γιὰ τ' Ἀνάτλι!

Ἐπήγαινε κατὰν στὰ ταμποῦρια τους. Ἡ φέσις τους ἦσαν γειτονικές. Τὸ βράδυ — οἱ Τοῦρκοι δὲν εἶχαν φτάσει ἐξῆλη — κἀθισαν πάλι οἱ δύο ἀρχηγοὶ νὰ δελητήσουν μαζί. Ὁ παπᾶς εὐλόγησε τὸ λιτό τους δείπνο ἐπὶν βρώσων καὶ πόνων ταπεινῶν, ὅμοιος ὁ νοῦς τοῦ ἔτρεχε σ' Ἀνάτλι. Καὶ εἶπε, γιὰ νὰ τὸν ἀσοῖση ὁ Νικητάρης κ' ἔδρα τὰ γυῖω παλληκαρία:

— Ἄν οἱ Τοῦρκοι ἐφοδιάσουν τώρα τ' Ἀνάτλι, ὁ Ἀγώνας μας εἶνε χαμένους, γιὰτὶ ἡ τύχη τοῦ πολέμου ἄλλάθουν σὺχνα... Νά, ἐδῶ καὶ λίγον καιρὸ εἶμαστε κῆριοι τοῦ Ἀνατολίου, καὶ ἄξαφνα ἦθε ὁ Δράμαλης καὶ μὰς τὸ πῆρε... Ἄν ὅμοις ἔνασταροῦμε τὰ κάστρα τοῦ Ἀνατολίου, τότε θὰ μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι ἐλευθερώσαμε τὴν Πατριὰ!

Ὁ Παπαρσένης — γράφει σ' Ἐπισημοποιημένω τοῦ ὁ Σπηλιῶδης — ἦτο καὶ πεπαιδευμένω καὶ λόγιωσ. Τὰ παλληκαριστὰ λόγια του ἐνέπνευσαν τόσο θάρρος σὲ ἄλλους, ὥστε ἀπεφάσαν νὰ σοκοθῶν καλῶτερα παρὰ ν' ἀφήσουν τοὺς Δραμαλιώτες νὰ ἐφοδιάσουν τοὺς Τοῦρκους τοῦ Ἀνατολίου.

Τὴν αὐγὴ τῆς ἄλλης μέρας, ὁ Δράμαλης μὲ τ' ἀσκέρι τοῦ φέρτασε στὰ Ἑλληνικὰ ταμποῦρια. Ὁ Παπαρσένης πολεμοῦσε μὲ τὸ σταθὶ στὸ χέρι. Σὲ μὰ ὄρω ὅμοιος ἡ καταγνὴ ἐσκέτασε τὸν κῆμπο καὶ ἡ μάχη γιὸντότανε μέσα σὲ θαμνοφότο. Ἐνα μπουλοῦμα ἀπὸ Τοῦρκους, σεργιάνει μέσα στοὺς θάμνους, ἔτρεπε στὰ νῶτα τῶν Κρανιδιωτῶν, ὁ ὁποῖος ἔπαθαν ἔτσι ἀμυδριασῶ. Στὴν σύγκρη ἐπῆσαν, Ἑλληνες καὶ Τοῦρκοι ἀνακατεῦσθαι, ἡ πάλῃ ἔγινε στήθος πρὸς στήθος καὶ ὁ ἡρωϊκὸς παπᾶς ἔπρεσε νεκρός. Μαζὺ τοῦ σοκοτάθηναι τῶνα ἀνήκτα του καὶ ἄλλοι Κρανιδιώτες...

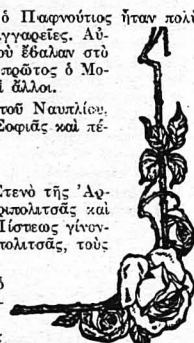
Γρηγορα ὅμοις ἔτρεπε ὁ Τσάκος, ἀρχηγὸς τῶν Ἀρχειῶν, ὁ Νικητάρης καὶ ἄλλοι, ἐκνηγῆσαν τοὺς Τοῦρκους καὶ τοὺς ἐδιώξαν πάλι κατὰ τὴν Κόρινθο. Στὸ δρόμο ὁ Νικητάρης βοήρη ἕνα ἀνθρωπινὸ κεφάλι. Ἦταν τοῦ Παπαρσένη, ποῦ τὸ εἶχαν κόψει ὁ Τοῦρκος, νὰ τὸ φέροντο τοῦ Δράμαλη, καὶ στὴ φυγῆ τους τὸ πέτασαν. Ὁ Νικητάρης, συγχαρημένους, τὸ πῆρε, τὸ καθάρισε ἀπὸ τὰ αἵματα καὶ τὸ ἔβαρε μαζί μὲ τὸ κομμάτι του. «Πάντες ἔκλειον», γράφει ὁ Σπηλιῶδης.

Τὴν ἄλλη μέρα — 30 Νοεμβρίου 1822 — ὁ Στάκος Σταϊκόπουλος μὲ τὰ παλληκαρία του ἐκωρῆσαν τὸ Παλαμῆδι. Στὴν ἐπιχὴ ἐφοδοῦ τους ἀντραγάθηναι κ' ἔνας καλόγερος. Λεγότανε Παρνούτιος καὶ εἶχε ροῖε ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὅρος νὰ λάβῃ μέρος στὸν Ἱερόν Ἀγῶνα. Ὁ ἀγνώστος αὐτός ἦρως ἦταν γυαντόσωμος, μαυροειδούς καὶ εἶχε μὰ φοβερῆ βρονοτερῆ φωνή. Στῆς κρισιμῆς ὄρες τῆς μάχης, ἀκούοῦταν ἡ φωνάρα του: — Φωτιά! φωτιά! στοὺς ἀπίστους! Ἦταν ἡ συνηθισμένη του κατῆ. Ἐπειδὴ ὁ Παρνούτιος ἦταν ποῖλ σπαθῶδης, ὁ Σταϊκόπουλος τοῦ ἀνέθετε καὶ ἀγυροεῖς. Αὐτὸς ἐκοῦβῶλεσε στὴν πλάτη του τὴ σκιά ποῦ ἔβαλαν στὸ τεῖχος τοῦ Παλαμῆδι γιὰ νὰ σκαρφαλώσῃ πρώτος ὁ Μοσχονησιώτης καὶ πηθῆθῃ μέσα, καὶ ὕστερα ὁ ἄλλο.

Ὁ Παρνούτιος, μὲ τὴν ἀπελευθέρωσι τοῦ Ναυπλίου, ἔγινε παπᾶς στὴν παλαιὰ ἐνορία τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ πέθανε ποῖλ γέρος.

Ἄλλος παπᾶς, ὁ παπᾶ Ἀνθίμος, ἀπὸ τὸ Στενὸ τῆς Ἀγκυρίας, ἔλαβε μέρος στὴν πολιορκία τῆς Τριπολιτσᾶς καὶ καθήμερα ἐκῆνυτε διὰ ὅσοι πεθαίνον ὑπὲρ Πίστεις γίνονται ἅγιοι. Καὶ δείχνοντας τὸ τεῖχος τῆς Τριπολιτσᾶς, τοὺς εἶλε:

— Νά, πίσω ἀπὸ κείνη τὴ μάντρα εἶνε ὁ Παράδεισος. Ὅποιοι πάρει τὴ σκιά καὶ ἀνέβει τὸ τεῖχος, βροῖσει τὸν Παράδεισο! Ὁ παπᾶ Ἀνθίμος ἔγινε καὶ Ἐπίσκοπος

ΤΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΤΟΥ (ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΧΡ. ΚΟΡΥΛΛΟΥ

Δημοσιεύουμε σήμερα δυό ακόμα χαριτωμένα και πνευματωδέστατα ανέκδοτα του αληθινού του εκ Πατρών Ιατρού, πολιτευτού και συγγραφέως Χρ. Κορύλλου:

Κατά την μεταπολίτευση του Νοεμβρίου του 1920, μαζί μ' άλλους Πατρινοῦς δημοκρατικούς πολιτευτάς, συνελήθη μ' ὁ Κορύλλος. Ἐνα ἀπόσταμα χωροφυλάκων ἀνέλαβε νὰ μεταφέρει τοὺς συλληφθέντας στὶς φυλάκεις «Μαργαρίτη». Ὅταν λοιπὸν ἡ... ποιητὴ προνοεῖ ἀπὸ τὴν πλατεία Ἐμπορίου, τὸ συγκινητικὸν ἐκεῖ πλῆθος, λιπομονώντας μὲσα στὴν κοιμητικὴ παραζάλι τὴ χωροτοῦσε σὲ μερικὸν ἀπὸ τοὺς συλληφθέντας καὶ τὶς ἐνέργειάς τους στὸν τόπο, ἐξεστῆμυξεν ἐναντίον τους χίλιες δυὸ βρασιές. Οἱ χωροφύλακες μάλιστα ἀρπάξαν ἀπὸ τὰ ρεῖθρα καὶ πετούσαν ἐπάνω τους ὅ,τι εἶχαν μπροστά τους, λεμονόκουπες καὶ κοτσάνια ἀπὸ κουκουδιά.

Οἱ δαινοπαθόντες πολιτευτὰ ἦσαν ἔξω φρενῶν γιὰ τοὺς ἔξυκαλιμούς ποὺ φέριναντο, ἔδωκαν φταῖες. Ὁ Κορύλλος ὅμως τὶ ἔκανε νομίζετε; Σὲ κάθε λεμονόκουκα καὶ σὲ κάθε κοτσάνι ποὺ δέχονταν κατακεφαλαίως, ἔδωγε φραγματικὰ τὸ κατέλλο του καὶ χωροτοῦσε δεξιὰ κ' ἀριστερά, μὲ μειδιήματα καὶ ὑπολήψεις, ἀκρίβως δηλαδὴ ὅπως δὴκανε ἂν τὸν χειροκροτούσαν σὲ διαδήλωση!

— Ἐτα πρέπει νὰ κάνουν, ἔλεγε μετὰ καιρὸ στὸς φίλους του, οἱ λαοκρόδηλοι πολιτικοί. Ὁρεῖλουν νὰ σβένουν τὴ λαϊκὴ θέλησι, ὁποδῆποτε κα' ἂν ἐκδηλῶνεται, ἔτω ἀκόμη καὶ μὲ... κοτσάνια!...

***

Ἀλχησιμῆτος ἔμεινε ἐπίσης ὁ μῦθος, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Κορύλλος ἐκεραινοδούλησε σὲ κάποια συγγενήτρια τοὺς πολιτικούς του ἀνταπόλους, οἱ ὅποιοι τὸν ἐπειράξαν λέγοντας ὅτι τὰ δημοκρατικὰ φρονήματα εἶνε κοιταμάρες:

— Ὅταν ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο, εἶπε, εἶχε δεξιὰ κ' ἀριστερά του δυὸ δεξωμένους. Στὴ μὲ βροσκόντουσαν τὰ κροάνια καὶ στὴν ἄλλη τὰ μυαλά. Ἐπαίρινε λοιπὸν ἕνα-ἕνα τὰ κροάνια καὶ τὰ γυμνὰ μυαλά. Ἀλλὰ σὲ κάποια στιγμὴ ἐσοῦθηκα τὸ μυαλὸ, ἐνὸς εἶχαν μείνει πολλὰ κροάνια γιὰ γέμισμα. Βρέθηκε λοιπὸν ὁ Δημιουργὸς πρὸ διλήμματος. Βασίτην νὰ φτιάξῃ ἄλλα μυαλά κ' ἐσοκρίνησε νὰ γεμίσει τὰ ὑπόλοιπα κροάνια μὲ καμιά ἄλλη πρόχρησι οὐσία. Κτίτηξε λοιπὸν τριγύρω του καὶ εἶδε μὲ θημιονὰ ἄμυρα. Τυ πήρε τότε κ' ἐγέμισε μ' αὐτὰ τὰ κροάνια ποὺ ποὺ εἶχαν μείνει.

— Ἐ, λοιπὸν, κατέληξεν ἐπιγραμματικὰ ὁ Κορύλλος, ἀπὸ τὰ τελευταῖα αὐτὰ κροάνια εἶσαστε ἐστὶς ὁλοι, ἐστὶς οἱ παλαιοκομματικοί!...

***

Ἰδοὺ τέλος πῶς ἐσατοῦριζεν ὁ Κορύλλος τὴν καταρτιβὴ πῶν μαθητῶν σὲ σχολαστικὲς μελέτες περὶ στεγομυλας, κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ἐπιδημίας τοῦ Δαυγείου.

— Μοὶ θμηζόν, ἔγραψε στὸν Πατρινοῦ τύπο, τὸ ἐπιτήμιο ποὺ ἀρῆωσαν ὁ Ρῆξος Ραγκιθῆς—Νερούλδς σὲ κάποιοι προπάτορα τῶν σημερινῶν κηνητῶν τῆς στεγομυλας:

*Ἐνθάδε κείται ὁ Μούγιος Ἄρειος
ποὺ μὲ τὶς μυίγες πάλνε περὶς καὶ καβέλλαρῖος!*

Ἐλους. Ἦταν δὲ ἄριστος σκουπετής.

***

Περιεργὸς τύπος τῆς Ἐπαναστάσεως ἦταν καὶ ὁ παπὰ-Καλλίνικος, ἀπὸ τῆ Βαρθίτσα. Γι' αὐτὸν ὁ Φωτῆκος γράφει: «... Εἰς τὰς μάχας πάντοτε ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας του τὴν Εἰκόνα τῆς Παναγίας καὶ ἐπήγαινε ἡμέρας. Εἰς τὰς Πάτρας δὲ κατὰ τὴν περιφρομὴν μάχη τῆς 9ης Μαγίου, οἱ Τούρκοι ἐκνηγῆσαν καὶ αὐτὸν, οὗτος δὲ καταδικαζόμενος, ἔριψε τὴν Εἰκόνα ἐν τῷς μῆας βῆτον καὶ εἶπε εἰς αὐτήν, ὅτι ἂν δὲν δυναμώσῃ τοὺς Ἕλληνας νὰ νικήσουν τοὺς Τούρκους, δὲν τὴν πάρει πάλιν, προσθήσας: — «Πήρανε καὶ σὺ μὲ τοὺς Τούρκους!» Ἐντὸς ὀλίγου οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν καὶ τὸντο ἔθεωρηθῆ βαῖμα τῆς Παναγίας».

Ἄλλος παπὰ-Καλλίνικος, Μωραΐτης κ' αὐτὸς, εἶχε πᾶσι τὸ ἀπόρητο Μοναχτήρι τῆς Κανδήλας, τὸ εἶχε ὀχυρώσει μὲ κανόνια καὶ μπουκαβῆδες καὶ τὸ εἶχε μεταβάλλει σὲ ἀληθινὸν φρούριον. Σ' αὐτὸ εἶχαν ὄσολο οἱ ἐπαναστάτες καὶ πολλοὶ γιάτροι ἐκεῖ τὶς λαβιομαπῆς τους. Ὁ Καλλίνικος φημιζονταν γιὰ τὴν ἐπιμηριότητά του στὴ χειροφυρική, καὶ μάλιστα χρησιμοποιοῦσε τὴ μέθοδο τῆς ἀντιστηρίας μὲ ἀνάπνευμα, ἀργότερα ὅμως ἕνας Ἰταλὸς φιλέλληρ τοῦ εἶχε φέρει πολλὰ ἀντιστηρικὰ καὶ ἐργαλεῖα ἀπὸ τὴν Πάντοβα.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΩΡΑΙΟΤΗΤΑ

(ΤΟΥ ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ)

Ἦ Ὁραότη ἐσὺ ξανθὴ ἀπὸ γλυκεῖα ἔξωσια ἡ φύσι σου ἐχάσιε γιὰ κάθε μὲ καρδιά, ποὺ ὁ Ἔρωτας εὐγενικῶς, λαμπρῶς, χαριτωμένως, ποτὰ ἔδωκε ὑπηρετῆ πάντα μὲ σὲ ἐνομένως, τ' ἄβολο δέξου χαρῖσμα ποὺ σοὺ χαρίζουν, φίλη, καθὼς γεννιόντ' οἱ στίχοι μου καὶ βγαίνουν ἀπ' τὰ χεῖλη. Καὶ ἂν ἐτούτες μοι ἡ στροφές σ' ἀρέσουν, κυρά μου, θὰ ποὺ πῶς εἶμαι ποιητῆς τώρα μὲ τὰ σωστά μου. Μ' ἕνα σου θεῖο χαμόγελο τριανταφυλλοπλασμένο ποὺ εὐτυχῆς κάνει τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου φωτισμένο, φάτις τὰ τραγοῦδια μου ἐσὺ ποὺ λάμψη ἀπλόνης στὸ γλυκὰ μάτια μωροφρονιάς καὶ σφάριξ καὶ πληγώνεις. Ἐσὺ, ὃ θεὰ ποὺ βροσκοῦ καὶ στέκειε χαραμηνὴ σὲ κάθε χεῖλι ἁρμονικὸ πάντα χαριτωμένη, καὶ δίνει τὴν κάθε φωνὴ μὲ μὲ γλυκεῖα ἁρμονία γλυκὸς γεννώντας στεναγμούς στὴν καθεμὰ καρδιά, ἡ δούλες σου ἡ Χάριτες ὀλόχαρες κροτοῦνε τὸ γαλατῖνο χεῖρι σου καθὼς σὲ κροτοῦνε, τὸ χεῖρι σου ὅπου μ' αὐτὸ πλέκει τὴν προδοσία καὶ στὴν φρυχὴ νέου ἔρωστο μὲ ἀκαταστασία πλεόν γλυκεῖα κ' ἀπότερη τὴν ἠδὸν χαρίζεις. Ἄχ! ὃ θεὰ ξανθομάλλη, ἀνίσως χροματίζεις τοὺς στίχους μου καὶ ἀνηγοῖν ἀπὸ τὰ χροματὰ σου, ἂν ὄλοι μου οἱ στοχοματῶ γυρίζουνε κοντὰ σου, κάμει ἐσάλαχη στὸν ποιητὴ ποὺ μὲ χαριτὴ παρθένα τοῦ ἔχει μὲ τὸν Ἔρωτα τὸ στήθη πληγωμένα. Σὺ κάμει τὴ περισσότερο νὰ ἔχη σταθερότη σὲ μένεε ἡ λιγώτερη τῆς ἔρωσας ἀπλότη. Εἰς τὶς ἡμέρας τὶς χρουσῆς τῆς Φλώρας τὸ παιδάκι πετάει κ' ἐκίνη τὸ λαλεῖ: «Ἐλα, γλυκὸ ἀερίδι, μὲσ' στὴν ἀγκυλὴ τοῦ ἔρωστο ποὺ τόσο σ' ἀγαπᾷ. Ἐλα...». Ἄλλ' αὐτὸ φέρνει κορυφὴ κ' ἄλλοῦθενε (πετάει,

γιατὶ ὅταν ἐλευθέρω νὰ εἶν' αὐτὸ θελήσει, τὴν ἄλυσσο ποὺ τὸ κρατεῖ αὐτὸς θεὸ νὰ τὴ λύση. Ἄχ! ὃ θεὰ αὐτὴ λύθηκε, ἡ ἀσπλαχη θεὰ μου, ἀπ' τὰ δεσμά μου κ' ἔφυγε, χάθηκε ἀπὸ κοντὰ μου. Αὐτὴ ἀγαπᾷ, μὲ ἀδάμαστη πηγιάνει καὶ ζητᾷ νὰ εἶσῃ ὅποιον ἔρωτα ἐκίνη ἀποθνήκει. Ἄχ! δούστιχος, ἀποθμῶ νὰ φύγω ἀπ' τὰ δεσμά τῆς, μὲ δὲν μ' ἀκούς, γλυκεῖα Ὁμορφιά, καὶ μὲ κρατεῖς (κοντὰ τῆς.

Μετ. ΑΡΙΣΤ. ΚΑΦΟΚΕΦΑΛΟΥ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

(ΤΟΥ Α. CHENIER)

Ὅντας τὰ λέει τὰ πάθια του, κανένας Ἐλαφρόνεις. Ἦ ἔλαχε τ' ἀπὸ πιστὸ γλυκὰ τὸ μερόνεις. Καὶ τῆς ἔρωτοπλήγητος καρδούλας τὸ φαριμάκ μὲ τὸ παρατόνος κ' αὐτὸ γλυκαίνεται λιγάκι. Γιὰ τὸ βαρὸ τὸ νῆτρο τοῦ ὀνειδῶ ἔξωμογιέται σὲ φίλο του, ἀπ' τὸν ἔρωτα κ' αὐτὸς ποὺ τραγινητάι, ἡ μοναχὸς του σ' ἔρημα ρουμιάνια καὶ ραχοῦλες στὶς ἀφῆς λέει τὸν πόνο του, στοὺς βράχους, στὶς βροσούλες. Μετ. Ν. ΧΑΝΤΖΑΡΑ

ΣΤΗ ΖΑΚΥΝΘΟ

(ΤΟΥ ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ)

Πλεῖα στὴ ζωὴ δὲν θὰ πατῆ τὸ δούστιχο ποδάρι τὶς ἄρες ὀχθες ποὺ ἀγγεῖα στὰ χροάνια τὰ χροσᾷ, ὃ, ποθητὸ μου Ζάκυνθο ποὺ πάντοτε μὲ χάρι, στὸ κῆμα καθρεφτίζεσαι, στὰ ἑλληνικὰ νερά. Ἀπὸ κεῖ μὲσα ἀδάμαστη ἡ Ἀφροδιτὴ βῆρε κ' ἔκαμει μὲ τὸ γέλιο τῆς γόνυμα τὰ νησιὰ ποὺ ἀπερῆγορατα ὁ λαμπρῶς ὁ στίχος δὲν ἀφήρε. τὰ νερά σου τὸ διάφανον, τὰ δέντρα τὰ πικνὰ. Τοῦ ποιητῆ ποὺ ἔφυλε σὲ μακρινὴ ἔξωρία τῆς μοῖρας τ' ἄγρια κῆματα, ποὺ τὸ μικρὸ νησι ὁ Ὀδυσσεὺς ἐφίλησε τρανὸς στὴ δυστυχία, Ἄπ' τὸ παιδί σου τ' ἄχαρο, ὃ μητρικὴ μου γῆ, θὰ λάβης τὸ τραγοῦδι τοῦ μόνῃ σου συντροφεία.

Σ' ἐμένα ἡ μοῖρα μοῦ ἔγρασαν ἀδάμαστη ταρῆ. Μετ. Σ. ΜΑΡΤΩΚΗ

Ὁ Οὔγιος Φώσκολος.

